

De medewerkers van Paulus

Maak kennis met de mensen die het werk deelden en volg hun onderlinge relaties via de Bijbelverwijzingen.

Barnabas: bemoediging die echt iets kostte

Barnabas ontving Paulus toen anderen bang voor hem waren, betrok hem bij de dienst in Antiochië en reisde met hem mee. Handelingen laat zijn vrijgevigheid en bemoediging zien naast ernstige meningsverschillen, zodat lezers zijn dienst kunnen eren zonder hem als onberispelijk voor te stellen.

Ruimte maken voor een voormalige vijand

Handelingen introduceert Barnabas eerst als Jozef, een leviet uit Cyprus, die de opbrengst van een akker aan de gemeenschap schenkt. Later pleit hij bij de apostelen voor Saulus, wanneer de gelovigen de voormalige vervolger vrezden. Deze verwelcoming hangt samen met een getuigenis over het veranderde leven van Saulus. Barnabas is een voorbeeld van vrijgevigheid en oordeelkundig pleiten, niet van kritiekloos vertrouwen in elke bewering over geestelijke verandering.

Handelingen 4:36-37 · Handelingen 9:26-30

Antiochië versterken en erop uit trekken

Eenmaal naar Antiochië gezonden, erkent Barnabas de genade van God en moedigt hij aan om vol te houden. Hij gaat op zoek naar Saulus in Tarsus en betreft hem bij een langere periode van onderricht. De gemeente van Antiochië zendt hen vervolgens samen uit. Hun reis kent zowel onthaal als vervolging; in Lystra weigeren zij de aanbidding die op henzelf wordt gericht. De zending roept mensen tot de levende God en zet haar boodschappers niet op een voetstuk.

Handelingen 11:19-26 · Handelingen 13:1-3 · Handelingen 14:8-18

Het oneens zijn zonder de trouw uit te wissen

Galaten meldt dat Barnabas werd meegesleept in de terugtrekking uit de tafelgemeenschap met de niet-Joden in Antiochië. Handelingen vermeldt later zijn scherpe meningsverschil met Paulus over het meenemen van Johannes Marcus, waarna zij afzonderlijk reizen. Geen van beide gebeurtenissen mag veranderen in een verzonnen verhaal over blijvende vijandschap. Hun verhalen nodigen uit tot eerlijke correctie en geduldige vorming van medewerkers, terwijl het evangelie groter blijft dan de reputatie van welke leider ook.

Galaten 2:11-14 · Handelingen 15:36-41

Bijbelverwijzingen

Handelingen 4:36-37 · Handelingen 9:26-30 · Handelingen 11:19-26 · Handelingen 13:1-3 · Handelingen 14:8-18 · Galaten 2:11-14 · Handelingen 15:36-41

Bronnen

- The Acts of the Apostles

Acts 7–28; passage references are supplied in each section.

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Silas: bemoediging onder druk

Silas was een leider en profeet uit Jeruzalem die met de boodschap van het concilie mee naar Antiochië ging en later met Paulus meereisde. Hij wordt doorgaans vereenzelvigd met de Silvanus die in de aanhef van brieven van Paulus wordt genoemd, hoewel Handelingen de twee naamvormen niet uitdrukkelijk toelicht.

Een vertrouwde stem uit Jeruzalem

Handelingen noemt Silas onder de mannen die zijn uitgekozen om de brief uit Jeruzalem naar Antiochië te vergezellen. Hij en Judas Barsabbas moedigen de gelovigen als profeten langdurig aan. Hun persoonlijke aanwezigheid helpt een gezamenlijk besluit over de inclusie van de niet-Joden over te brengen. De boodschap wordt niet teruggebracht tot een los document: betrouwbare mensen lichten toe, versterken en helpen gemeenschappen de praktische gevolgen ervan te aanvaarden.

Handelingen 15:22-35

Verbondenheid in het lijden

Paulus kiest Silas nadat hij en Barnabas uit elkaar zijn gegaan. In Filippi worden beiden geslagen en gevangengezet; Handelingen beschrijft hun gebed en gezang, de aardbeving, de crisis van de cipier en de reactie van zijn huisgezin. Het verhaal vermeldt ook hun Romeinse burgerrecht en hun eis om openbaar erkend te worden. Geloof in Christus vraagt niet om te doen alsof mishandeling door de autoriteiten aanvaardbaar is, of dat lijden een teken is van persoonlijk falen.

Handelingen 15:40-41 · Handelingen 16:19-40

Het netwerk achter de correspondentie

In 1 Tessalonicenzen en 2 Tessalonicenzen wordt Silvanus samen met Paulus en Timoteüs genoemd, en 2 Korintiërs herinnert aan hun gezamenlijke verkondiging. Dat ondersteunt een lezing van de zending als gezamenlijk werk en niet als de onderneming van een eenzame held. De vereenzelviging met Silas is gangbaar, maar een verantwoord portret onderscheidt die op de naam gebaseerde gevolgtrekking van de passages waarin hij uitdrukkelijk wordt genoemd. Bemoediging, reizen en geduldige aanwezigheid zijn op zichzelf volwaardige vormen van dienst.

1 Tessalonicenzen 1:1 · 2 Tessalonicenzen 1:1 · 2 Korintiërs 1:19

Bijbelverwijzingen

Handelingen 15:22-35 · Handelingen 15:40-41 · Handelingen 16:19-40 · 1 Tessalonicenzen 1:1 · 2 Tessalonicenzen 1:1 · 2 Korintiërs 1:19

Bronnen

- The Acts of the Apostles

Acts 7–28; passage references are supplied in each section.

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Timoteüs: betrouwbare zorg op afstand

Timoteüs was een vertrouwde medewerker wiens reizen gemeenschappen hielpen overeind te houden die Paulus niet persoonlijk kon bezoeken. De brieven van Paulus benadrukken zijn beproefde dienst en zijn zorg voor anderen, en laten zien dat het overbrengen van nieuws en het versterken van gelovigen centraal stonden in de zending.

Aansluiten bij een bredere zending

Handelingen plaatst de vroege betrokkenheid van Timoteüs in Lystra, waar gelovigen hem bij Paulus aanbevelen. Zijn moeder was Joods en zijn vader was een Griek. Het besluit van Paulus om hem te laten besnijden wordt verteld binnen die plaatselijke zendingssituatie. Lees het naast de weigering om besnijdenis te eisen van de Griek Titus: de situaties verschillen, en in geen van beide wordt de besnijdenis de grondslag voor redding in Christus.

Handelingen 16:1-5 · Galaten 2:1-5

Een betrouwbare vertegenwoordiger

Paulus stuurt Timoteüs om de Tessalonicenzen te versterken en ontvangt bij zijn terugkeer bemoedigend nieuws. In Filippenzen prijst hij de oprechte bezorgdheid en de beproefde dienst van Timoteüs. Deze verwijzingen laten verantwoordelijkheid, verbondenheid en vertrouwen zien; ze bieden geen volledige reisroute. Verscheidene brieven noemen Timoteüs ook in de openingsgroet, wat de lezer eraan herinnert dat de correspondentie van Paulus voortkomt uit een gemeenschap die samen aan het werk is.

1 Tessalonicenzen 3:1-10 · Filippenzen 2:19-24 · 2 Korintiërs 1:1

Trouw leiderschap leren

De brieven die aan Timoteüs zijn gericht, verbinden onderricht, karakter en zorg voor de gemeente. De traditionele christelijke lezing aanvaardt ze als raad van Paulus; veel hedendaagse onderzoekers betwisten dat ze rechtstreeks van Paulus afkomstig zijn. Het biografische bewijs in de onbetwiste brieven blijft in beide opvattingen van betekenis. Het voorbeeld van Timoteüs richt de aandacht op zorg naar het voorbeeld van Christus en op bewezen trouw, en niet op de zichtbaarheid van een leider of op een verzonnen portret van zijn persoonlijkheid.

1 Timoteüs 4:12-16 · 2 Timoteüs 1:5-7 · Filippenzen 2:20-22

Bijbelverwijzingen

Handelingen 16:1-5 · Galaten 2:1-5 · 1 Tessalonicenzen 3:1-10 · Filippenzen 2:19-24 · 2 Korintiërs 1:1 · 1 Timoteüs 4:12-16 · 2 Timoteüs 1:5-7 · Filippenzen 2:20-22

Bronnen

- The Acts of the Apostles

Acts 7–28; passage references are supplied in each section.

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

- An Introduction to the New Testament

Raymond E. Brown, *An Introduction to the New Testament* (Doubleday, 1997), chapters 30–31, “Who Wrote Titus and I Timothy?” and “II Timothy and Possibilities about the Pastorals”.

Priscilla en Aquila: werk, onderwijs en gastvrijheid

Priscilla en Aquila werkten samen met Paulus, hielpen bij het onderwijzen van Apollos, ontvingen een gemeente in hun huis en riskeerden hun leven voor Paulus. Handelingen en de brieven laten hun gezamenlijke dienst in verscheidene steden zien, zonder elke verhuizing of de aanleiding van dat gevaar te verklaren.

Gezamenlijk werk in Korinte

Handelingen stelt Aquila, een Jood uit Pontus, en zijn vrouw Priscilla voor in Korinte, nadat zij Italië hadden verlaten vanwege het bevel van Claudius over de Joden in Rome. Paulus blijft bij hen en werkt met hen samen omdat zij hetzelfde ambacht uitoefenen. Hun werkplaats hoort bij het verhaal van de zending: handenarbeid, gesprek, reizen en gastvrijheid hangen met elkaar samen en vormen geen concurrerende onderdelen van christelijke dienst.

Handelingen 18:1-3

Een begaafde leraar helpen groeien

In Efeze hoort het echtpaar Apollos spreken en legt het hem de weg van God nauwkeuriger uit. Handelingen beschrijft hem als welsprekend en deskundig, maar ook als iemand die nog onderricht nodig had. De episode beveelt geduldige correctie aan zonder Apollos tot zijn beperkingen te reduceren. Ook laat zij uitdrukkelijk zien dat zowel Priscilla als Aquila daaraan deelnemen. De passage beschrijft geen ordinatieplechtigheid en beslecht evenmin alle latere discussies over kerkelijke ambten.

Handelingen 18:18-28

Opengestelde huizen, levens op het spel

Paulus noemt hen medewerkers in Christus en dankt hen omdat zij hun leven hebben gewaagd, maar zegt niet om welke gebeurtenis het gaat. Romeinen en 1 Korintiërs vermelden elk in hun eigen context een gemeente die in hun

huis bijeenkomt. Hun voorbeeld nodigt huisgezinnen uit om plaatsen van onthaal en vorming te worden. Het vraagt niet dat onzekere reconstructies van hun reizen worden omgezet in een gedetailleerde biografie.

Romeinen 16:3-5 · 1 Korintiërs 16:19

Bijbelverwijzingen

Handelingen 18:1-3 · Handelingen 18:18-28 · Romeinen 16:3-5 · 1 Korintiërs 16:19

Bronnen

- The Acts of the Apostles

Acts 7–28; passage references are supplied in each section.

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Lydia: luisteren, gastvrijheid en een nieuwe gemeenschap

Handelingen beschrijft Lydia als een purperverkoopster uit Tyatira die Paulus in Filippi hoort, op de boodschap ingaat en de zendelingen in haar huis ontvangt. Haar gastvrijheid wordt onderdeel van het leven van de ontstaande christelijke gemeenschap.

Een luisteraar aan de rivier

De groep van Paulus ontmoet buiten de poort van Filippi vrouwen die bijeen zijn om te bidden. Lydia is een van hen, een vrouw die God vereert en wier hart de Heer opent, zodat zij aandacht heeft voor de boodschap van Paulus. Handelingen noemt haar beroep en haar stad van herkomst, maar vermeldt haar burgerlijke staat, haar precieze vermogen en haar volledige religieuze geschiedenis niet. Dat Handelingen daarover zwijgt, moet zichtbaar blijven in navertellingen en illustraties.

Handelingen 16:11-14

Een huis dat opengaat

Na haar doop en die van haar huisgezin dringt Lydia er bij de reizigers op aan bij haar te blijven. De passage laat zien hoe geloof praktische vorm krijgt in gastvrijheid. Onder christenen bestaat verschil van mening over de manier waarop de doop van hele huishoudens zich verhoudt tot latere doopspraktijken; de tekst somt de leden van het huishouden en hun leeftijden niet op. De passage mag daarom niet worden ingezet om die bredere vraag met verzonnen details te beslechten.

Handelingen 16:15

Een blijvende plek van bemoediging

Wanneer Paulus en Silas de gevangenis verlaten, gaan zij naar Lydia en bemoedigen zij de gelovigen voordat zij vertrekken. Haar huis wordt zo verbonden met het samenkomen van de gemeenschap, al kent Handelingen haar geen nauwkeurig omschreven latere functie toe en vertelt het niets over haar verdere loopbaan. Lezers kunnen

haar beslissende bijdrage eren zonder opsmuk. Haar verhaal verbindt het initiatief van God, aandachtig luisteren en het gul inzetten van een huis voor het volk van Christus.

Handelingen 16:40 · Filippenzen 1:3-7

Bijbelverwijzingen

Handelingen 16:11-14 · Handelingen 16:15 · Handelingen 16:40 · Filippenzen 1:3-7

Bronnen

- The Acts of the Apostles

Acts 7–28; passage references are supplied in each section.

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Titus: de inclusie van de niet-Joden en een moeizame verzoening

Titus komt in de brieven van Paulus voor als Griek en medewerker, als vertrouwde bemiddelaar in de contacten met Korinte en als partner bij het organiseren van vrijgevigheid. Dat hij niet besneden was, speelt een rol in Galaten, omdat niet-Joden bij Christus horen zonder eerst Joden te worden.

Een persoon binnen een omstreden vraagstuk

Paulus neemt Titus mee naar Jeruzalem en meldt dat Titus niet werd gedwongen zich te laten besnijden. In Galaten ondersteunt dit persoonlijke detail de vrijheid van gelovigen uit de niet-Joden en de waarheid van het evangelie. Het bezoek aan Jeruzalem waarover de brief vertelt, is op verschillende manieren in verband gebracht met bezoeken in Handelingen; de rol van Titus mag niet worden gebruikt om één chronologische reconstructie zeker te laten lijken.

Galaten 2:1-10

Moeilijk nieuws overbrengen

In 2 Korintiërs lezen we hoe angstig Paulus was terwijl hij op Titus wachtte, en hoe opgelucht hij was toen Titus nieuws bracht over de reactie van de Korintiërs. Titus is ook betrokken bij de inzameling voor de gelovigen in Jeruzalem. Hij is meer dan een koerier: Paulus prijst zijn zorg en zijn partnerschap. Deze passages laten de emotionele inspanning en het verantwoorde beheer zien die bij verzoening binnen de gemeente horen.

2 Korintiërs 2:12-13 · 2 Korintiërs 7:5-16 · 2 Korintiërs 8:16-24

Zorg, onderricht en integriteit

De brief die aan Titus is gericht, behandelt het werk op Kreta, de aanstelling van oudsten, gezonde leer en goedheid in de praktijk. Of de pastorale brieven rechtstreeks van Paulus afkomstig zijn, wordt in de wetenschap betwist en in de traditionele evangelische uitleg verdedigd. Dat debat moet als zodanig worden benoemd. In dit

hele materiaal wordt christelijk leiderschap getoetst aan de reddende genade van Christus en aan de vrucht daarvan in betrouwbaar gedrag, en niet alleen aan overtuigend spreken.

Titus 1:5-9 · Titus 2:11-14

Bijbelverwijzingen

Galaten 2:1-10 · 2 Korintiërs 2:12-13 · 2 Korintiërs 7:5-16 · 2 Korintiërs 8:16-24 · Titus 1:5-9 · Titus 2:11-14

Bronnen

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

- Pauline Letters chronology

Pauline Letters chronology: Acts, the letters, dated external anchors, and explicitly qualified reconstructions.

- An Introduction to the New Testament

Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), chapter 30, “Who Wrote Titus and I Timothy?”.

Febe: dienstbaarheid, vrijgevigheid en vertrouwen

Paulus beveelt Febe uit Kenchreeën aan bij de christenen in Rome als een vertrouwde dienaar of bedienaar en als weldoenster. Dat zij de brief aan de Romeinen heeft overgebracht, is een veelgedeelde gevolgtrekking uit die aanbeveling en niet iets wat de brief met zoveel woorden zegt.

Een bij naam genoemde medewerkster in de zending

Romeinen 16:1-2 verbindt Febe met de gemeente in Kenchreeën en vraagt de christenen in Rome haar welkom te heten en te helpen. Paulus erkent ook de hulp die zij hemzelf en vele anderen heeft geboden. Deze gegevens plaatsen het praktische dienstwerk van een vrouw binnen het netwerk dat de zending in stand hield. Ze geven geen informatie over haar leeftijd, haar familiegeschiedenis of haar precieze middelen, en ook geen volledig overzicht van haar verantwoordelijkheden.

Romeinen 16:1-2

Wat haar titels vaststellen

Het woord diakonos komt uit het Grieks en kan worden vertaald met dienaar, bedienaar of diaken. Onder christenen bestaat verschil van mening over de vraag of deze passage op dat moment een vastomlijnd kerkelijk ambt aanduidt. Dat zij weldoenster wordt genoemd, wijst op aanzienlijke hulp, zonder elke vorm daarvan te benoemen. Houd beide gegevens vast: Paulus eert haar dienst in het openbaar, en moderne ambtscategorieën kunnen niet zomaar worden teruggelezen in een korte aanbeveling.

Romeinen 16:1-2

De persoon ontvangen en niet alleen de brief

De aanbeveling waarmee Romeinen 16 opent, maakt Febe tot een aannemelijke brievenbezorgster. Ze bewaart echter geen reisroute van de bezorging en ook geen uitgeschreven verslag van haar toelichting bij de brief aan de Romeinen. Wat Paulus zelf vraagt, gaat over onthaal en bijstand. Een gemeenschap die door Christus is gevormd, ontvangt onbekende gelovigen met praktische zorg, erkent de dienst van vrouwen en steunt de mensen die met hun werk communicatie en gemeenschap mogelijk maken.

Romeinen 16:1-2 · Romeinen 15:7

Bijbelverwijzingen

Romeinen 16:1-2 · Romeinen 15:7

Bronnen

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Onesimus: ontvangen als broeder

Onesimus staat centraal in het verzoek van Paulus aan Filemon en wordt ook genoemd in Kolossenzen. Paulus vraagt dat hij wordt ontvangen als een geliefde broeder. De brieven stellen niet vast dat hij een voortvluchtige was en vertellen niet hoe het uiteindelijk afliep.

Begin bij het verzoek

Paulus beschrijft Onesimus in zeer persoonlijke bewoordingen, legt uit dat hij nuttig is geworden en zegt dat hij hem terugstuurt. Hij biedt aan de verantwoordelijkheid te nemen voor elk onrecht of elke schuld. Deze uitspraken vertellen niets over de eerdere scheiding, stellen geen diefstal vast en geven niet aan hoe Onesimus bij Paulus terecht kwam. Het bekende verhaal van de weggelopen slaaf is een reconstructie en geen episode die in Filemon rechtstreeks wordt verteld.

Filemon 1:10-19

Broederschap in een ongelijke wereld

Het verzoek vraagt Filemon om Onesimus te ontvangen zoals hij Paulus zou ontvangen en hem te erkennen voorbij de categorie slaaf, als een geliefde broeder. Daarmee wordt de verhouding ter discussie gesteld vanuit de verwantschap in Christus. De brief verkondigt niet rechtstreeks de afschaffing van de slavernij en meldt ook geen wettelijke vrijlating. Een verantwoorde lezing erkent het geweld van de slavernij en weigert de onvolledige maatschappelijke uitkomst van de brief om te zetten in goedkeuring van uitbuiting.

Filemon 1:15-21

Een samenhangend maar onvolledig verslag

Kolossenzen noemt Onesimus naast Tychikus en beschrijft hem als iemand uit de gemeenschap van de ontvangers. Namen die in beide brieven voorkomen, verbinden deze brieven met elkaar, zonder dat daarmee één enkele verzending, gelijke koeriersrollen, een reisroute of een gevangenisstad zijn bewezen. De praktische

uitdaging is duidelijk, ook waar de reconstructie open blijft: onthaal moet een erkenning van andermans waardigheid inhouden die iets kost, en mag niet blijven steken in hartelijke woorden die een schadelijke behandeling ongemoeid laten.

Kolossenzen 4:7-9 · Filemon 1:17-21

Bijbelverwijzingen

Filemon 1:10-19 · Filemon 1:15-21 · Kolossenzen 4:7-9 · Filemon 1:17-21

Bronnen

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Epafroditus: dienst die iets kostte en een eervolle terugkeer

Epafroditus bracht de steun van de Filippenzen naar Paulus en stierf bijna tijdens zijn dienst. Paulus stuurt hem terug met een openbare aanbeveling. Hij is een andere persoon dan Epafras, de medewerker die met Kolosse wordt verbonden.

De gift van een gemeenschap in de handen van één persoon

Filippenzen noemt Epafroditus de afgezant van de gemeente, die Paulus in zijn nood heeft gediend. Hij brengt hun gift, zodat het financiële partnerschap waarover de brief spreekt een menselijk gezicht krijgt. Paulus stelt hem voor als broeder, medewerker en strijdmakker. Deze omschrijvingen eren toegewijde dienst, zonder een officiële biografie, een familieachtergrond of een precieze reisvolgorde te geven die verder gaat dan wat de brief meedeelt.

Filippenzen 2:25 · Filippenzen 4:14-18

Ziekte is geen falen

Epafroditus wordt ernstig ziek en is ontdaan omdat de Filippenzen dat hebben gehoord. Paulus spreekt van de barmhartigheid van God bij zijn herstel en erkent het verdriet dat zijn dood zou hebben veroorzaakt. De passage maakt van ziekte geen schande en behandelt een medewerker ook niet als vervangbaar. Ze laat ruimte voor kwetsbaarheid, bezorgdheid op afstand, dankbaarheid voor herstel en de werkelijke emotionele kosten van dienstbaarheid.

Filippenzen 2:26-28

Een terugkeer die door eer wordt gekenmerkt

Paulus vraagt de gemeente hem met vreugde te ontvangen en mensen zoals hij te eren. Terugkeren betekent niet dat zijn opdracht is mislukt. Het voorbeeld sluit aan bij wat hetzelfde hoofdstuk vertelt over de zelfovergave van Christus en de zorg van Timoteüs voor anderen. Het nodigt gemeenschappen uit om stil werk dat veel kost te waarderen en te zorgen voor medewerkers die terugkeren. Verwar hem niet met Epafras en schrijf hem geen ervaringen toe die over die andere medewerker worden verteld.

Bijbelverwijzingen

Filippenzen 2:25 · Filippenzen 4:14-18 · Filippenzen 2:26-28 · Filippenzen 2:5-11 · Filippenzen 2:29-30 · Kolossenzen 1:7

Bronnen

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

Junia: een geëerde gelovige en een omstreden omschrijving

Paulus eert Junia en Andronicus als medegevangenen die vóór hem in Christus waren. Over Junia wordt algemeen aangenomen dat zij een vrouw was. Onderzoekers verschillen van mening over de vraag of Paulus het tweetal rekent tot de apostelen of hen beschrijft als goed bekend bij de apostelen.

Wat de groet ons geeft

Romeinen 16:7 plaatst Junia en Andronicus in het vroegchristelijke netwerk en herinnert aan hun lijden. De verwantschapstaal van Paulus kan eerder mede-Joden aanduiden dan directe familieleden. Het vers vermeldt geen echtgenoot of echtgenote, vertelt niet over hun gevangenschap en geeft niet aan wanneer zij tot geloof kwamen. Een korte groet kan echte betekenis aantonen zonder een volledig gereconstrueerde biografie te onderbouwen.

Romeinen 16:7

Twee lezingen van de uitdrukking

Linda Belleville betoogt op grond van het taalgebruik in het Grieks en van de receptiegeschiedenis dat de uitdrukking Junia en Andronicus rekent tot de vooraanstaande apostelen. Michael Burer en Daniel Wallace verdedigen daarentegen dat zij door de apostelen werden erkend. Dit staat los van de vraag naar het geslacht van Junia. Als de inclusieve lezing wordt gevolgd, vraagt ook de reikwijdte van het begrip apostel om bespreking; het vers maakt haar niet tot een van de Twaalf.

Romeinen 16:7

Eren zonder meer te beweren dan de tekst zegt

Christenen die over ambten in de gemeente discussiëren, moeten deze argumenten nauwkeurig weergeven en Junia niet wegpoetsen of dit ene vers behandelen als een complete kerkorde. Wat duidelijk blijft, is het openbare respect van Paulus voor gelovigen wier trouw aan Christus aan de zijne voorafging en met lijden gepaard ging. Het gedenken van zulke mensen corrigeert de indruk dat de zending alleen uit haar bekendste mannelijke figuren bestond.

Romeinen 16:7 · Romeinen 16:1-16

Bijbelverwijzingen

Romeinen 16:7 · Romeinen 16:1-16

Bronnen

- The Pauline letters

Romans through Philemon; passage references are supplied in each section.

- Junia and the apostles: the inclusive reading

Linda Belleville, "A Re-examination of Romans 16.7 in Light of Primary Source Materials," *New Testament Studies* 51 (2005): 231–249.

- Junia and the apostles: the exclusive reading

Michael H. Burer and Daniel B. Wallace, "Was Junia Really an Apostle? A Re-examination of Rom 16.7," *New Testament Studies* 47 (2001): 76–91.

De gedownloade ervaring werkt zonder internetverbinding. Links naar externe bronnen hebben wel een verbinding nodig.

<https://paulineletters.com/nl/explore/resources/pauls-coworkers>

© Pauline Letters · CC BY 4.0 · MIT

De originele code in downloadbare interactieve materialen is beschikbaar onder de MIT-licentie. Voor inhoud en illustraties gelden hun eigen vermelde gebruiksvoorwaarden.

► [Gebruiksvoorwaarden](#)